

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כב שבט תשע"ז: הדלקת נרות: ירושלים 4:52 תל-אביב: 5:06 חיפה: 4:57 מוצאי שבת: ירושלים: 6:05 תל-אביב: 6:07 חיפה: 6:06 ר"ת: 6:45

פרשת יתרו

כיבוד אב ואם

דיקדוק בכיבוד אב

סיפר הגר"צ פלמן זצ"ל: פעם פנה הגאון רבי חיים סולביצ'ניק זצ"ל לבנו הגר"צ זצ"ל, בהיותו ילד, וציוה עליו בלשון זו: "ועלוועל, רוץ לדואר לקנות בול". הגר"צ שמע בקול אביו ומיד רץ אל הדואר כדי לקיים מצות אביו.

באמצע הדרך ראה אחד מבעלי התנויות הסמוכות לביתו של רבי חיים, את הילד רץ מהר, הוא עצרו ושאל אותו להיכן רץ. השיב לו הגר"צ שהוא רץ לדואר כדי לעשות רצון אביו שציוה לקנות לו בול.

באותה שעה בדק היה לאותו בעל חנות בחנותו כמה בולים שקנה לעצמו. אמר לילד: "הנה יש לי כאן בול, אתה יכול לקנות אותו ממני, אינך צריך לרוץ כל כך רחוק עד לדואר".

השיב לו הילד: "אבא אמר לי 'רוץ לדואר לקנות בול'. מצות כיבוד אב שלי היא לרוץ לדואר ושם לקנות את הבול, ולכן אינני מעונין לקנות במקום אחר את הבול, אלא ברצוני לקיים את המצוה כלשונו של אבא לקנות את הבול בדואר ולא במקום אחר".

שלמים מציון

"לא ישנתי כל הלילה"...

בחור שלמד בישיבת גרוזנא מספר שנים, חשקה נפשו ללמוד "סדר קדושים" בישיבת בריסק בירושלים. אך לפני שעבר לשם, עברה אמו האלמנה תאונת דרכים ורותקה למיטתה. אף שהיה בן הזקונים בבית, הביעה אמו את הסכמתה שיעבור לבריסק לצורך התעלותו בתורה.

אך הבחור התלבט שמא אין זה מן הראוי בעת כזו להשאיר את אמו לבד. בצר לו פנה לשאל את הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל מה יעשה. לאחר ליבון הצדדים הוחלט שיעבור לבריסק.

והנה לא עבר אלא יום אחד מאז שנסע לירושלים, כאשר התקשר הבחור לשאל בשלום אמו, אמרה לו כי רבי שמואל מחפש אותו... הוא יצר קשר מהיר עם רבי שמואל שאמר לו: "לא ישנתי כל הלילה! חשבתי שוב איך אפשר להשאיר ככה את האמא לבד? ואם היא תצטרך עזרה באמצע הלילה? שוב לבני ברק ואדאג להכניס אותך לישיבת פוניבז', ובלילות, בבית עם אמך תהיה"...

ראש הישיבה

מצוה חמורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק: "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך"..." (פרק כ-יב) !

ואמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה".

בדיברות שבפרשתנו לא נאמר "כאשר ציוד ה' אלוקיד", ואולם בדיברות שבפרשת ואתחנן נאמר "כבד את אביך ואת אמך כאשר ציוד ה' אלוקיד". מדוע שם נאמר וכאן לא?!

תירץ הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל (בספרו קדושת לוי) עפ"י המבואר בגמרא (יבמות ו.) שאם אמר לו אביו לעבור על אחת ממצוות התורה, לא ישמע לו, שנאמר "איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו" - כולכם חייבים בכבודי... הוא שמלמדינו הכתוב "כאשר ציוד ה' אלוקיד" שמצות כיבוד אב ואם מותנית רק כשאינה סותרת את אשר ציוד ה' אלוקיד.

מענה מובן מדוע בדברות שבפרשתנו לא מוזכר "כאשר ציוד" שהרי עדיין לא ניתנו לישראל כל מצוות התורה, משא"כ בדברות שבפרשת ואתחנן, היה זה לאחר שידעו בני ישראל את המצוות ושייכת האזהרה "כאשר ציוד"...

"בזכות כיבוד אב ואם זוכים לבנים!" כך השיב הגר"צ ל שטיינמן שליט"א לאחד שביקש ממנו ברכה להפקד בבנים. והביא לו ראיה ממדרש תנחומא (קדושים טו): "אמר הקב"ה מי הקדימני ואשלם תחת כל השמים לי הוא, מי הוא זה שהקדים כבוד לאבותיו ולא נתתי לו בנים"...

והוסיף רבי אהרן לייב שיש כיום ירידת הדורות בהרגשת הזכות שיש לאדם כשיכול לכבד אביו ואמו. וכדוגמא, סיפר שבבית הורי זוגתו הרבנית ע"ה, היתה תורנות לסדר את מיטת האבא, וכשהוצרכו להעניש בת שלא התנהגה כראוי, עונשה היה שתפסיד את זכותה לסדר את המיטה, וכהיום התהפך המצב ותפקיד כעין זה נחשב כעונש לילד...

עלון "איש לרעהו" פרשת יתרו הוקדש לעילוי נשמות ר' יואל זאב בן ר' יוסף זרחל הלוי אינטרקט ז"ל

לכבוד היארצייט שחל השבוע, נלב"ע כז שבט תשס"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות יומת" (פרק יט-יב)

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת כמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבבת עינו.

בגמרא (מגילה ג.) אומרים חז"ל כי כבוד התורה של יחיד עדיף וחמור יותר מערך לימוד התורה של יחיד, ונדחה זה מפני זה. את הטעם לכך ביאר הגה"צ **רבי ישראל אליהו וינטרויב** זצ"ל (בספרו **עיני ישראל**) כי כבוד התורה הוא הכרת רוממותה על כל הערכים שבעולם, וכשהיא נמצאת כאן בהודה והדרה, היא נותנת לכל המציאות כאן קיום מרומם מאד. ואילו השפלת כבודה הוא סילוקה מתוך הבריאה, ועם זה עורער כל יסוד קיום המציאות, כי אין סיבת ויכולת קיום לשום דבר בלעדה.

עוד ביאר, כי כבוד ת"ח הוא ביסוס סמכות התורה בדור לצורך כל הנהגת הדור, כפי ערך הכרתו רוממותה של תורה, ושבאמת אין הנהגה אחרת בכל המציאות, כך נקבע ערכו של ת"ח בעיני הציבור, שאחרי שיגע בה כל צרכו הרי נתאחדה בו התורה, ודעתו דעת תורה ממש.

בהתייחס לרוחות הזילזול בגדולי התורה וספריהם, המנשבות כיום לתוך כותלי ביהמ"ד, כותב רבי ישראל אליהו: "ראוי היה לדור עני להכיר עניותו במרחבי התורה ולבקש רחמים מרובים ממקור החיים ית"ש שיפתחו עיניו לראות בהירות דעת תורה, ולהכיר אפסיותו מול גאוני קדמאי אשר קטנם עבה ממותניו עד אין שיעור... וחכמים הזהירו בדבריכם במסירת דברי תורה לצעירי הצאן שלא יורגש אפילו שמץ של זילזול בכבוד חכמי קדם כי התוצאות והחורבן לא תשורנה מראש בלב צעירים אלו".

בדרשה שנשא הגר"י **זילברשטיין** שליט"א הביא להוכיח עד כמה חמור הוא בזיון וזילזול בכבוד תורתם של תלמידי חכמים, ממה שמוספר בגמרא (בכורות לו.) על ויכוח שהיה בין רבי יהושע לשאר חכמי ישראל, אם גם כהן ת"ח חשוד בנתנית מום בבכורות כדי לזכות בהם. כששמע רבן גמליאל הנשיא את דבריו של רבי יהושע, אמר לו לעמוד על רגליו. וכשהגיעו בעלי התריסין לבית המדרש, אמר כל אחד את דעתו, ועדיין עומד רבי יהושע על רגליו, והיה בכך בזיון.

והנה, רבן גמליאל עמד ודרש את הדעות השונות בענין, ורבי חוצפית המתורגמן תירגם את דבריו, ועדיין רבי יהושע עומד. העם שהיה בבית המדרש, כשראו את הבזיון שנעשה לרבי יהושע, ריננו נגד רבי חוצפית שהמשיך לתרגם, עד שהורו לו להפסיק, והפסיק מלתרגם.

והנה התוספות במקום (בד"ה רבי חוצפית) אמר שלוש מילים: "מעשרה הרוגי מלכות". ולכאורה קשה, וכך שואל **החק נתן**, מה בא התוספות לחדש ולגלות לנו כאן שרבי חוצפית היה מהרוגי מלכות? ומה זה נוגע לעובדה המסופרת בגמרא?

ומתוך ה'חק נתן' שהתוספות באים בזה לגלות לנו שמה שנענש רבי חוצפית להיות מעשרה הרוגי מלכות ולשונו ניטלה ממנו, היה על הבזיון שנעשה לרבי יהושע, שאף שרבן גמליאל המשיך לדרוש, אבל רבי חוצפית היה צריך לראות את הבזיון שנגרם לרבי יהושע, ולמצוא סיבה להפסיק לתרגם דבריו. ומשלא עשה כן נענש בעונש כה חמור, ונמנה על עשרת הרוגי מלכות, ונהרג במיתה משונה.

ידועה אמרת חז"ל (שבת קיט): "כל המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו". ולכאורה תמוה: וכי רק אם יש לו מכה אין לו רפואה למכתו, והיאך יהיה באופן שאין לו מכה וממילא אינו צריך רפואה האם אז אין לו מה להפסיד באים יבזה תלמיד חכם?!

ומפרש בספר "**ערבי נחל**" עפ"י מה שדרשו חז"ל (ב"מ לג.) בפסוק "הגד לעמי פשעם" (ישעיה נח-א) - "אלו תלמידי חכמים ששגגות נעשו להם כזדונות." ו"לבית יעקב חטאתם" - אלו עמי הארץ שזדונות נעשו להם כשגגות.

ההבדל ביניהם פשוט: התלמיד חכם יש עליו תביעה, אם הוא כזה תלמיד חכם עליו להזהר יותר מלהכשל בחטא, ולכן אף שמצד אחד השגגות שלו נעשות כזדונות, אך מאידך אין לו הרבה שגגות. ואילו עם הארץ שמצד אחד יש לו הרבה חטאים, אך מאידך

לשמור על כבוד התורה...

פעם למד הגאון **רבי מאיר אורבאך** זצ"ל (אב"ד קאליש, בעל **האמרי בינה**) עם נכדו את אחת מסוגיות הש"ס, וכשהגיע לחידוש מסויים, נענה ואמר לנכדו: "כי יפגשך אדם ביום מן הימים וישאלך, היאך נעלמו מזקנך בספרו אמרי בינה דברי ה'משנה למלך" על הרמב"ם, אף אתה אמור לו שנעלמו מה'משנה למלך" דברי התוספות. ולא רציתי לציין זאת בספרי משום כבוד התורה, שחשתי על כבודו הגדול, לכן לא פרסמתי דבריו שסותרים לתוספות".

שנים רבות עברו מאז. בעל האמרי בינה נפטר לבית עולמו. והנכד גדל לתלמיד חכם מופלג ומרביץ תורה, כראש ישיבה חשובה בירושלים. כעבור חמישים שנה מאותו מעשה, נקלעה ישיבתו של הנכד לקשיים כספיים, ונאלץ ליטול את מקל הנדודים ולהפליג לארה"ב להתרים את נדיבי העם למען עמלי התורה בישיבתו.

כשהגיע לאחת הערים באמריקה, פנה ראש הישיבה אל הגבאים בבית הכנסת וביקש רשות לערוך מגבית. אמרו לו שזה עתה הקדימו משולח אחר, ואין שני משולחים משמשים בערבוביה, ולכן קובעים לו מועד אחר למגבית ובנתיים יוכל לפנות למקומות אחרים. ראש הישיבה, נכד האמרי בינה, חזר למלונו ללינת הלילה.

והנה בבוקר פגש ראש הישיבה באורח בעל הדרת פנים שחזרתו מעידה עליו כי גאון מופלא הוא ושקוע עמוק במחשבות של תורה, ופניו לוהטים באש אהבת התורה. הוא חקר מיהו האיש הנעלה הזה, ונתברר לו שהוא הגאון הנודע **הרידב"ז מסולצק, אב"ד צפת**, שנתפרסם בעולם כגאון אדיר וחריף עצום. גם הוא בא לערוך מגבית, והוא זה שהקדימו אצל הגבאים.

כשנתוודעו איש לרעהו ונתברר לרידב"ז שהעומד לפניו הוא נכדו של האמרי בינה, אמר לו: "נעלם מזקנך דברים מפורשים של המשנה למלך"... כששמע זאת, צפו ועלו בזכרונו של הנכד את מה שאמר לו זקנו לפני כיוכל שנים, ומיד השיב לרידב"ז: "מזקני לא נעלמו דברי המשנה למלך, אלא מהמשנה למלך נעלמו דברי התוספות".

כששמע זאת הרידב"ז החל להעביר בזכרונו את כל התוספות ששב"ס כדי לאתר את התוספות שסותר את המשנה למלך, וכך עבר ממסכת למסכת, עד שהגיע לתוספות במסכת ב"ק וקרא בהתפעלות: "פלא פלאים! אכן אמת נכון הדבר שנעלמו דברי התוספות הללו מהמשנה למלך".

הוסיף הרידב"ז בהתרגשות כלפי הנכד: אם כה נשגבו מידותיו של זקנך, שנזהר לשמור על כבוד התורה של המשנה למלך ולכן לא הזכירו בספרו, א"כ מוותר אני על זכותי למגבית שבת זו. הנני נוסע מכאן, ואתה תעמוד כאן במקומי לערוך ראשון את המגבית לישיבתך".

משמר הלוי

הזהירו בגחלתן...

סיפר הגרא"ל שטיינמן שליט"א: קודם המלחמה היה ספר אחד מתלמיד חכם גדול שהיו לומדים בו הרבה מאוד בישיבות, והיו כולם לומדים בו, ובזמננו אינו מצוי כלל וכלל, והיה הדבר לפלא.

עד שנמצא שכותב אותו מחבר במקום אחד בספרו על הרמ"א בזלזול גדול! וא"כ אין פלא שמשמים סיבבו שאין לומדים בספר, אחרי שמלזל ברמ"א שהיה איש קדוש ונורא.

ובספר הצדיק רבי זונדל מובא, שאחד עשה שאלת הלום מדוע נענש הפרי חדש שלא למדו בספרו ארבעים שנה, והשיב לו מפני שקרא לבעל הלבוש-חייט...

וידוע שבעל ספר התשב"ץ היה נזהר מאד בכבוד הספרים והיה מקנה בכל יום האבק שעל גבי הספרים, והובטח לו בשכר זה שספריו לא יבלו לאורך ימים, ומספרים שלחזון איש היה תשב"ץ עתיק בשנים והיה שלם לגמרי.

כאיל תערוג

כבוד גדולי התורה - בעיות להוראתם

באחד הימים שלאחר פורים, כשבועיים לפני סוף זמן החורף בישיבת מיר, ניגש אחד התלמידים מארה"ב, אל ראש הישיבה הגרני"צ פינקל זצ"ל וסיפר לו שסבו המתגורר באמריקה חולה מאד, ומכיון שיש לו קשר הדוק מאד עם הסבא, רוצה לנסוע אליו כבר עתה לפני סוף הזמן, כדי שיוכל לפגשו, אולי בפעם האחרונה.

ואולם ראש הישיבה הודיע לו נחרצות שאינו מרשה לו לנסוע ונימוקו עמו: "אם אתה תיסע, יקומו ויסעו אחריד עוד תלמידים רבים המתגוררים בחו"ל, ורפיון גדול יורגש בהיכל הישיבה".

התלמיד, משום-מה לא ציית לרבו, וקנה כרטיס טיסה. הוא הגיע בשעה היעודה לשדה התעופה, ועלה על המטוס. לאחר ההמראה הוא מבחין שבמכשיר הנייד שלו נקלטה הודעה. הוא מאזין להודעה, ומקבל הלם. הייתה זו אמו שבישרה לו על פטירתו של הסבא!

ואם לא די בכך, הוסיפה אמו בהודעתה, שלפני פטירתו ביקש הסבא שיקברוהו בארץ ישראל... הוא הסביר את בקשתו בכך, שמכיון שיש לו כאן בארץ נכד כה אהוב, השקוע בתורה בצורה מופלגת, לכן מעוניין שנכד זה יהיה אחראי על סדרי החלויה שלו... "רק עליו אני סומך" - הודיע הסבא בצוואתו. ולכן ביקשה האמא בהודעתה מהנכד שיכין כל הנצרך לחלויה כי הם יוצאים עוד מעט מארה"ב...

אין לתאר את חרגשתו האינדיבידואלית של הנכד. "השי"ת הוכיח לי" - אמר לעצמו - "כמה לא מפסידים כשמצייתים לקול חכמים. אם הייתי שומע לבקשת ראש הישיבה, לא הייתי מגיע לתרחיש הנורא הזה".

בנתיים נאלץ למגינת לבו לטוס עד אמריקה ו... לחזור מיד ארצה. הוא חזר והגיע ממש ברגע האחרון, כשכל בני המשפחה כבר היו מוכנים לקראת החלויה...

אך בזה עדיין לא תם הלקח הגדול שלמד התלמיד מרבו. כשהגיע לחלויה נדהם לפגוש שם את רבו, רבי נתן צבי, שסימן לו לבוא לצידו. הוא היה בטוח שעכשיו יקבל גערה על שלא ציית להוראתו... אבל רבי נתן צבי הלך לצידו בלי להוציא מילה במשך כל כברת הדרך הארוכה עד לבית העלמין...

בסיום החלויה ביקש ראש הישיבה מתלמידו, הנכד, לסור לביתו. עכשיו כבר היה הבחור בטוח שהנה באה הגערה והכין עצמו לשמוע גערות קשות על שלא ציית.

אבל כשנכנס לביתו של רבי נתן צבי, פרס ראש הישיבה מפה וערך לפניו שולחן מלא וגדוש במאכלים טובים וערבים... "מן הסתם הגעת לחלויה היישר מן המטוס, ולא הספקת לטעום כלום, אני מבקש ממך לסעוד את לבך!"

מקילים עליו להחשיב זדונותיו כשגגות.

נמצא שלכל אחד מהם יש חסרון ("מכה") ומעלה ("רפואה"), "מכתו" של התלמיד חכם שזגגותיו נעשים לזדונות. "רפואתו" שיודע להזהר מהשגגות. ואילו "מכתו" של עם הארץ היא שאינו יודע להזהר מהחטא, אך "רפואתו" שזדונותיו נעשים לו כשגגות.

מעתה מובן ש"עם-הארץ" המבזה תלמיד חכם אין לו את ה"רפואה" הזו, שכן, מדוע מבזהו? משום שמחשיב עצמו גם לתלמיד חכם לא פחות מחברו. ונמצא שיש לו את שני החסרונות גם יחד, גם אינו יודע להזהר מהחטא שהרי באמת עם הארץ הוא. וגם אין לו את המעלה של "הרפואה" שהרי מחזיק עצמו לתלמיד חכם ובהתאם לכך גם מתייחסים אליו, וממילא שגגתו עולה וזון.

הוא שאמרו חז"ל "כל המבזה ת"ח אין רפואה למכתו" משום שאם מבזה ת"ח בהכרח שהוא "עם הארץ" כי כך דרכם של עמי הארצות לבזות תלמידי חכמים (=שנאת עמי הארץ לת"ח) ובכ"ז מרגיש עצמו מספיק תלמיד חכם, שלכן יש לו העזות לבזותו. עליו אמרו "אין רפואה למכתו" משום שאין לו את אותה מעלה ורפואה, שיש לעמי הארצות - שזדונות נעשות להם כשגגות. שהרי מחשיב עצמו ל"תלמיד חכם" וממילא מפסיד הן מצד "מכתו" שמרובים חטאיו, והן מצד העדר "רפואתו".

המאירי בפירושו (על גמרא פסחים כב:) כתב: כל המיקל בכבודם של תלמידי חכמים ואינו ירא מעונש גחלתו, הרי הוא בכלל פורקי עול יראת שמים!

ומסופר על הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל שכאשר מסר את שיעוריו על סדר קדשים לפני תלמידיו בירושלים, היה נוהג שכאשר הביא מחלוקת בין הראשונים וציטט את דבריהם בלשונם הטהור, לא הקריא את הלשונות החריפים שכתב מי מהם על שכנגדו, כגון בהשגות הרמב"ד על הרמב"ם היה מדלג על הלשונות החריפים...

הכנסת אורחים

לקבל אורחים בפנים מאירות. ולטרוח ולשמש אותם באכילה ושתיה!

נלמד מהפסוק: "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה" (פרק יח-יב)

וכתב רש"י: ומשה היכן הלך? והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד? אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם. עכ"ל. וכמו שכתוב אצל אברהם אבינו: "והוא עומד עליהם" (בראשית יח-ג). ואמרו חז"ל: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו ["ויקח חמאה וחלב... הולך עמם לשלחם"] עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל מה שעשה ע"י שליח ["ויקח נא מעט מים"] עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. (בבא מציעא פו:).

אמרו חז"ל (ב"ב צא:). "מאה ועשרים משתאות עשה בועז לבניו ובכולן לא זימן את מנוח. אמר, כודנא עקרה במאי פרעא לי?" [מכיון שאין למנוח בנים לא יכול להשיב לי ולהזמינני לשמחותי] ומסיימת הגמרא: וכולם מתו בחייו.

וטעון ביאור: ממה כל כך חשש בועז שלא הזמין את מנוח? אלא חששו היה שמכיון שמנוח לא יכול להשיב לו כגמולו נמצא שאכילתו בסעודת בועז היא בבחינת "נהמא דכיסופא" שמקבל חנם בלי שיוכל לפרוע חזרה, ויש בושה בזה.

אלא שא"כ שוב צ"ע, מה היתה התביעה כנגד בועז שעל כן נענש בעונש כה חמור, הרי כוונתו היתה לטובה שמנוח לא יתבייש?

אלא נראה לבאר, כי כבר ידוע שיסוד הכנסת אורחים, כפי שלמדנו מאברהם אבינו, הוא לתת הרגשה לאורח שהוא זה שעושה טובה למארח שמואיל בטובו להתארח ולכבד בזה את בעל הבית, ולא ההפך, וכך היה צריך לנהוג בועז במנוח וממילא לא היה חשש של "נהמא דכיסופא".

ואכן זה מה שתיקן בועז לאחר מכן כשנתן לרות להרגיש שהיא זו שעושה חסד עם בועז כמו שהתבטאה לפני נעמי: "האיש אשר עשיתי איתו היום" והיינו שהרגישה שעשתה חסד לבועז...

"אתה תהיה האורח שלי"...

יהודי מתחזק המתגורר באחת מערי הארץ, חשקה נפשו להתפלל עם הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א את תפלות ראש השנה והשבת הצמודה לו. הוא שכר חדר במלון בבני ברק לשלושת הימים ובזמני התפילות צעד נרגש לבית הכנסת "לדרמן".

אחרי ערבית של ליל שבת ניגש היהודי לרבי חיים כדי לברר שאלה הלכתית: "נותרה ברשותי רק חלה אחת מה עלי לעשות לגבי לחם משנה, האם אביא חלה ממקום אחר, ואיני רוצה לטלטל מרשות לרשות, או שמא יש עצה אחרת?"

לרבי חיים אכן היתה עצה מצויינת בשבילו: "אתה תהיה האורח שלי לסעודות השבת!" הודיע לו.

את שלוש סעודות השבת סעד האורח בבית רבי חיים, כשהוא דואג שבני הבית יקפידו לתת לו מנה מכובדת ולהעניק לו הרגשה נוחה.

רבי חיים

זמי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

'הכסף איננו!'

'הצלה!' זעקה נוסעת בבעתה.

'תגביהו לו את הרגליים!' תרם נוסע אחר עצה ששמע פעם.

'תעצור!' פקד קשיש על נהג האוטובוס.

'אל תעצור! תסתובב ותיסע להדסה!' יעץ נוסע נוסף, מְשׁוֹפֵם בעל מראה של יודע-הכל.

אנדרלמוסיה של ממש השתררה באוטובוס העירוני, שהוביל נוסעים משכונת 'בית וגן' הירושלמית למרכז העיר. אחד הנוסעים איבד את ההכרה, ונפל במרכז האוטובוס. כוחות ההצלה הגיעו עד מהרה. בתום החייאה מוצלחת בסייעתא דשמיא, חזר הדופק והוא פונה לבית החולים.

* * *

כוחות ההצלה השקיעו את עצמם בייצוב מצבו, ורק לאחר מכן התפנו לאתר את בני משפחתו. מספר שעות חלפו מאז האירוע, ועד שאשתו המסורה מצאה את עצמה ניצבת ליד מיטת חוליו - נסערת כולה.

החולה נשלח לבדיקות שונות ומשונות. סוף דבר, גם אם כעת הוא חוזר אל עצמו חובה לברר מה גרם לאירוע - כדי למנוע את הישנותו.

לאט לאט מגיעים הילדים ומצטרפים. בכל זמן שחולף הופכים האשה וילדיה להיות פחות ופחות רגועים. הם כל הזמן מסתובבים, ומסתודדים. מתייעצים ומנהלים שיחות טלפון מסתוריות.

משהו לא טוב קורה - זה ברור.

אך התעלומה הגדולה היא, שככל שניכרת יותר ההתאוששות אצל החולה, כך הם נעשים יותר לחוצים!...

אחות רפואית מבחינה בנעשה ומחליטה לפעול. ניגשת לאימא - אשתו של החולה - ושואלת: מה הלחץ? אולי אני יכולה לעזור משהו? אתם מעוניינים להתייעץ לגבי רופא טוב? אולי ליצור קשר עם הרב פירר? אשמח לעזור בכל דבר!

האישה פותחת את סגור ליבה ומספרת: "באותה נסיעה בה התרחש האירוע עם בעלי, הוא היה בדרך לשלם תשלום עבור דירה לבת שלנו. היו לו בכיס 200,000 ₪ במזומן!..."

הכסף היה מונח במעטפה ללא שם או זהות. תביני, חסכנו את הכסף הזה במשך 20 שנה. כאשר הוא הגיע הנה בדקנו את כל חפציו ובגדיו - אבל הכסף איננו!

אנחנו מתפללים שהוא יחזור לעצמו, אבל רועדים מהרגע שהוא יתעורר וישאל: 'איפה הכסף?' - -

* * *

וואו! איזה נס! - נענתה האחות. תשמעי, לא יאומן כי יסופר. לפני כמה דקות, את שומעת? כמה דקות! הבחנתי שחברה שלי לצוות לחוצה כמו קפיץ דרוך...

שאלתי אותה מה קורה? אז היא סיפרה שהיא מסתובבת עם כוס כסף עתק. מה הסיפור? היה פציינט שנפל באוטובוס, ועבר החייאה. באוטובוס נסע יהודי שעדיין לא זוכה לשמור תורה ומצוות, והוא הבחין שנפל מכיסו של החולה מעטפה גדולה. זה היה עוד לפני הגעת הצוות הרפואי למקום.

האיש בדק את תכולתה, והבחין באוצר. בינתיים הגיע האמבולנס למקום. בלי לחשוב פעמיים מסר האיש את המעטפה לאחד מצוות הנט"ן, והתחנן שיהיה אחראי להעביר זאת למשפחת החולה.

כאשר הגיע האמבולנס לבית החולים, היה החולה מחוסר הכרה וללא קרובי משפחה. איש הצוות שקיבל את המעטפה, העביר אותה לאותה אחות לחוצה... היא כבר בדקה כמה פעמים בחדר, ולא הבחינה בבני משפחה (כאמור, חלפו כמה שעות מאז האירוע ועד לאיתור בני המשפחה והגעתם).

אז אני יוצאת עכשיו לחפש אותה! אגב, סיימה האחות, גם היא עדיין איננה שומרת תורה ומצוות.

אכן, מי כעמדך ישראל! מה נפלא לגלות שגם אנשים שלא חונכו לצערנו על ברכי התורה והמצוות, לא איבדו את הנקודה היהודית. את ה'רחמנים בני רחמנים'. 200,000 השקלים יכלו "לרפד" לכל אחד מהם את החיים, לתת להם לממש שאיפות שונות. אך לא, היה ברור לכל אחד מהם - ומדובר בשרשרת אנושית לא קצרה - שלא נהנים מאסונו של הזולת.

מי יתן ויערה עליהם רוח טהרה ממרום - מצוה גוררת מצוה - ויזכו לקיים את כל מצוות התורה!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il